

Els Veder-Smit prijs

Juryrapport 2025

In opdracht van de Provincie Fryslân

8 maart 2025

Opgesteld door: Tûmba

In samenwerking met de jury:
Ojanne Chang, Lutz Jacobi en Marre Smit

Els Veder-Smit prijs

Juryrapport 2025

De Els Veder-Smit prijs wordt sinds 2022 uitgereikt aan een persoon die een grote bijdrage heeft geleverd aan de positie van vrouwen in de Friese politiek. De Els Veder-Smit prijs is een initiatief van de Provinciale Staten van de Provincie Fryslân. Een motie hierover werd in 2021 met brede steun aangenomen. De prijs wordt driejaarlijks uitgereikt op 8 maart, tijdens Internationale Vrouwendag. De prijs is zowel een eerbetoon aan het politieke leven van Els Veder-Smit, als een inspiratie voor anderen om in haar voetsporen te treden.

Els Veder-Smit

Els Veder-Smit (1921-2020) heeft als politica op het gebied van volksgezondheid en vrouwenrechten veel voor vrouwen in Nederland betekend. Ze zette zich onder meer in voor een abortusregeling en heeft er mede voor gezorgd dat de pil in het ziekenfonds kwam. Daarover zou ze later zeggen: "Vrouwen kijken eerder naar de menselijke kant van besluiten." De politica was van 1962 tot 1966 raadslid in Leeuwarden. Later werd zij de eerste vrouw uit Fryslân die toetrad tot de Tweede Kamer. Ook was Els Veder-Smit staatssecretaris en Eerste Kamerlid. Later was zij betrokken bij het oprichten van het Medisch Centrum Leeuwarden.

Jury

Een jury – bestaande uit voorzitter Ojanne Chang (raadslid gemeente Heerenveen), Lutz Jacobi (winnaar Els Veder-Smit prijs 2022) en Marre Smit (een nichtje van Els Veder-Smit) – heeft op basis van een door de Gedeputeerde Staten vastgesteld protocol, een selectie van de nominaties gemaakt. De jury adviseert het college van Gedeputeerde Staten over het toekennen van de Els Veder-Smit prijs. De organisatie rond de Els Veder-Smit prijs is ondergebracht bij Tûmba – kenniscentrum discriminatie en diversiteit in de provincie Fryslân.

Ojanne Chang

Lutz Jacobi

Marre Smit

De prijs

De winnaar ontvangt een bronzen beeldje, ontworpen door kunstenaar Ilse Oelbers. Het beeldje laat een vrouw zien, die ondanks tegenwind, stevig met haar voeten in de klei staat. Dit symboliseert hoe een vrouw in de politiek zich staande houdt in een wereld die nog altijd gedomineerd wordt door mannen. Deze vrouw laat zich niet omverblazen. Daarnaast krijgt de winnaar een oorkonde en een plek op de Artikel 1-lamp van Provincie Fryslân in de vorm van een eigen portret.

De nominaties

Via het nominatieformulier op de website kon men nomineren voor de Els Veder-Smit prijs, waarbij ook een motivatie voor de voordracht voor deze prijs werd gevraagd. Van 8 maart 2024 tot en met 8 februari 2025 was er de mogelijkheid om te nomineren. Maar liefst 39 mensen hebben gehoor gegeven aan deze oproep, waarbij twintig individuele personen zijn genomineerd. Een aantal personen zijn meerdere keren genomineerd.

Op donderdag 21 november 2024 en woensdag 12 februari 2025 is de jury bij elkaar geweest op kantoor van Tûmba om zich te buigen over de nominaties en een winnaar te kiezen. Aanwezig was de voltallige jury: voorzitter Ojanne Chang (raadslid gemeente Heerenveen), Lutz Jacobi (winnaar Els Veder-Smit prijs 2022) en Marre Smit (familielid van Els Veder-Smit). De verslaglegging was in handen van Tûmba.

De jury heeft de nominaties beoordeeld aan de hand van de volgende beoordelingscriteria: boegbeeld, rolmodel, bereik/impact, politiek actief, wapenfeit, motivatie en aantal nominaties.

'Lutz Jacobi (winnaar Els Veder-Smit prijs 2022) roept op om te nomineren.'

Uitslag Els Veder-Smit prijs

Op 8 maart 2025 wordt de tweede Els Veder-Smit Prijs uitgereikt aan een persoon die een grote bijdrage heeft geleverd aan de positie van vrouwen in de Friese politiek. De jury heeft zich gebogen over een aantal indrukwekkende kandidaten, die ieder op hun eigen wijze bijdragen aan dit doel.

Warme waardering: Eline de Koning

Eline de Koning heeft zich op diverse fronten ingezet voor vrouwen. Als raadslid en vicevoorzitter van de gemeenteraad in Leeuwarden en actief lid van de werkgroep Vrouwendag Leeuwarden heeft zij brede inzet getoond voor dit thema. Daarnaast is zij initiatiefnemer van de stichting Boezemvriendinnen. Hoewel dit initiatief niet direct aansluit bij de politieke insteek van de Els Veder-Smit prijs, vindt de jury het van groot maatschappelijk belang en spreekt zij haar warme waardering uit voor dit bijzondere werk.

3

Afrah Abdullah Abdi

Afrah Abdullah Abdi, raadslid van de gemeente Leeuwarden en lid van de werkgroep Vrouwendag Leeuwarden, speelt een sleutelrol in het verbinden van verschillende culturen. Ze bouwt bruggen tussen mensen door ze met elkaar te laten praten in plaats van over elkaar. Haar strijd tegen vrouwenbesnijdenis is een van haar meest indrukwekkende inspanningen en toont haar toewijding en daadkracht. Afrah laat op verschillende manieren zien hoe vrouwen hun positie kunnen versterken en hun stem kunnen laten horen.

Nathalie Kramers

Nathalie Kramers heeft als politiechef, ervaren bestuurder en wethouder bewezen een krachtige en kundige leider te zijn. Ze richt haar voortdurende aandacht op thema's als inclusiviteit, feminisme en gelijke behandeling, en is bijzonder scherp als het gaat om uitsluiting en vrouwenparticipatie. Sinds haar studententijd zet zij zich al actief in voor vrouwenrechten en tegenwoordig maakt zij als wethouder in gemeente Leeuwarden het verschil binnen haar portefeuilles jeugd, onderwijs, publieke gezondheidszorg, vluchtelingen en inclusie. Daarmee is ze een voorbeeld voor vrouwen in de politiek.

2

Winnaar: Avine Fokkens-Kelder

Avine Fokkens-Kelder zet zich op uitzonderlijke wijze in voor de positie van vrouwen in de politiek. Als voormalig juriste, statenlid, gedeputeerde en nu als burgemeester van gemeente Heerenveen, heeft zij steeds opnieuw laten zien hoe belangrijk het is om vrouwen te inspireren en actief te betrekken bij de politiek.

Op laagdrempelige en toegankelijke manieren weet zij vrouwen te motiveren om politieke ambities na te jagen. Dit blijkt onder andere uit haar installatietoespraak, waarin zij het belang van vrouwelijke vertegenwoordiging in de politiek benoemde. Daarnaast introduceerde zij een doorgeefboek om vrouwen te inspireren en wijdde zij in haar nieuwjaarsspeech aandacht aan het thema. Achter de schermen speelt zij eveneens een cruciale rol door vrouwen actief te benaderen voor politieke functies, waaronder burgemeestersposten.

Avine Fokkens-Kelder is een boegbeeld en een voorbeeld voor anderen. Haar niet-aflatende inzet en haar prominente rol als inspirator maken haar een terechte winnaar van de Els Veder-Smit Prijs 2025.

Naast de winnaars, spreekt de jury haar waardering uit voor alle genomineerden, die elk op hun eigen manier bijdragen aan een inclusievere en meer gelijkwaardige samenleving. Tûmba wenst dat deze inspanningen een inspiratiebron zullen zijn voor velen.

Provincysje
Fryslân

In opdracht van de Provincie Fryslân

Tûmba

kenniscentrum
discriminatie
en diversiteit